

Čís. 2738.

Ten, komu byl přiznán požadovaný pozemek do vlastnictví, musí vůči tomu, kdo má právě pozemek v pachtu, postupovati dle Šu 1120 obč. zák.

(Rozh. ze dne 19. června 1923, Rv I 1561/22.)

Žalobkyni byly dle zákona o zajištění půdy drobným pachtýřům právoplatně přiznány do vlastnictví pozemky, jichž žalovaní i napotom užívali. Žalobě, že žalovaným nepřisluší nijaká práva k pozemkům těm, a že jsou povinni zdržeti se každého nakládání s pozemky těmi, *p r o - c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e* vyhověl. *D ů v o d y:* V této věci přiklonil se soud k názoru, že pachtovní právo prvžalovaného, nebyvši zapsáno v knize pozemkové, pominulo dle Šu 1095 obč. zák. tím okamžikem, kdy sporné pozemky byly právoplatně přiznány do vlastnictví žalobkyni; ustanovení Šu 1120 obč. zák. žalovaný se nemůže dovolávat, neboť § 1120 obč. zák. stanoví povinnost k výpovědi práv pachtovních, v pozemkové knize nezapsaných, pouze v případě, kde vlastník pozemek zcizí; zde však nejde o zcizení vlastníkem, nýbrž o vyvlastnění, jež se dle zákona o zajištění půdy drobným pachtýřům ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n. dějí i proti vůli dosavadního majitele, takže zde § 1120 obč. zák. neplatí. Tento právní náhled dochází ostatně svého stvrzení i v Šu 23 uvedeného zákona, z jehož ustanovení zřejmě plyne snaha zákonodárcova, by se drobnému pachtýři dostalo přiznaného pozemku závad prostě. *O d v o l a c í s o u d* žalobu zamítl.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Zákon sám upravuje případ, kdy pachtýři odňat pozemek vlastníkem po 1. srpnu 1914 bez podstatné příčiny proti jeho vůli a dán pak jinému v pacht: tu může sice původní pachtýř svá požadovací práva na pozemek uplatňovati zrovna tak, jakoby byl pachtýřem zůstal (§ 6 (1) požad. zák. ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n.), aniž pachtovní právo nového pachtýře tomu vadí (§ 6 (2) tamže), avšak dřívější pachtýř musí, když mu pozemek proti dosavadnímu vlastníku do vlastnictví byl přiznán, *n o v é m u p a c h t ý ř i d á t i v ý p o v ě d'*, nechce-li ho na pozemku až do uplynutí pachtovního poměru ponechat, t. j. pachtovní poměr převzít (§ 7 tamže). Při tom vyjadřuje se zákon tak, ne jakoby sám teprve povinnost k výpovědi stanovil, nýbrž jakoby předpisu o povinnosti té již tu jsoucích toliko na případ, o nějž jde, užíval: »*V y p o v í - l i* dřívější pachtýř, který uplatnil své právo požadovací (§ 6), nynějšímu pachtýři nájem před uplynutím pachtovního období, jest povinen dát mu náhradu za skutečnou škodu . . .« a nikoli: »*dřívější pachtýř jest oprávněn vypovědět*« atd., takže představu jeho dlužno skutečně svést až na § 1120 obč. zák., dle něhož koupě sice nájem ruší, ale jen proti náležité výpovědi, a dlužno říci, že, co platí o koupi, platí dle Šu 7 požad. zák. i o výkupu. A to arci vším právem vztáhnouti sluší na všechny případy výkupu, nejen na případ Šu 6, kdy

pachtýři byl pozemek po 1. srpnu 1914 odňat, nýbrž i na případy, jako tento, kdy mu odňat před tou dobou, nebo se ho vzdal anebo ho vůbec nikdy v pachtu neměl a přiřčení do vlastnictví se jen proto domohl, že vlastník námitek nečinil nebo že zmeškal a údaje pachtýřovy, že pozemek tak a tak dlouho v pachtu měl, se dle §u 15 za pravdivé považovaly, aneb ať z jakékoli jiné příčiny, na př. mylným výkladem zákona byl mu pozemek přiřčen, ač dle §u 1 na to nároku neměl. Neboť nezáleží na tom, z jakého důvodu pachtýři požadovateli požadovací nárok přiznán — jsouť po pravoplatném přiznání, jež tvoří právo, všechny případy si rovny jako věc pravoplatně rozřešená — nýbrž na tom, že je tu nový legitimní pachtýř, na jehož práva musí býti vzat zřetel zrovna tak, jako se to i v jiných případech změněné vlastnické držby dle předpisu zákona děje, tedy v míře §u 1120 obč. zák. Poněvadž žalobkyně žalovaným výpovědi posud nedala, aspoň to ani netvrdí, je žaloba, by žalované straně všechna jakákoli práva k sporným pozemkům oduznána byla, bezdůvodná, když jejich pachtovní práva popírati nemůže. Při tom stavu věci není třeba se obíratí otázkou, zda by žalobkyni Státní pozemkový úřad mohl sporné pozemky odejmouti, jak žalovaní míní, odvolávajíce se všeobecně, bez dovolání určitého ustanovení, na zákon přidělový ze dne 30. ledna 1920, čís. 81 sb. z. a n., oproti čemuž poukázati jest, ač tu ničeho řešiti netřeba, na předpis lit. F novely ze dne 1. dubna 1921 čís. 166 sb. z. a n., dle něhož pachtýř jako nabyvatel pozemku musí jej za jistých podmínek dáti si vyměnití, k čemuž srovnati dlužno ještě i ustanovení lit. Ch téže novely.

Čís. 2739.

Závazek, dodatí oblek dle modelu, má ten význam, že oblek dle tohoto vzoru nebude dodán jiné osobě v místě, kde se objednatel trvale zdržuje, aniž v jeho okolí. Zaměstnavatel ručí po rozumu §u 1313 pism. a) obč. zák. za svého pomocníka, jenž protiprávně zhotovil a dodal oblek dle téhož vzoru v zakázaném obvodu osobě jiné. Pomocník naproti tomu jest povinen, nahraditi zaměstnavateli rozdíl mezi cenou, která za odmítnutý oblek model byla se zákazníkem ujednána, a cenou prodejní.

(Rozh. ze dne 19. června 1923, Rv I 15/23.)

Žalovaná byla zaměstnána u žalující dámské krejčové. U žalobkyně dala si zhotoviti Olga P-ová z Ch. oblek dle modelu s tím, že nebude zhotoven jiný oblek téhož druhu. Žalovaná však zhotovila týž oblek pro svou přítelkyni v Ch., pročež Olga P-ová oblek vrátila a zdráhala se zaplatiti žalobkyni kupní cenu. Žalobou domáhala se žalobkyně na žalované zaměstnankyni náhrady škody ve výši kupní ceny, dluhované Olgou P-ovou. **Procesní soud prvního státního žalobě vyhověl, shledav zavinění žalované a tím i důvod k náhradě škody v tom, že žalovaná, zneuživši důvěry své zaměstnavatelky, těžce se prohřešila proti předpisům živnostenského řádu (§§ 76, 82) a poškodila svým protiprávním jednáním závod své zaměstnavatelky. Odvolací soud žalobu zamítl. Důvody:** Jde o nárok na náhradu škody a musí ji proto za-